

doms værdi i normalt prioriteret stand med lån til sædvanlig anvendt rentefod, p. t. 7 pct., at lånegrænsen for kreditforeningerne fastsættes på samme måde, samt at den særlige realkredit formidles af boligfondene og hypotekforeningerne i indbyrdes konkurrence. Kreditforeningerne forudsætter i skrivelsen af 2. marts, at grænsen for den almindelige realkredit også inden for landbrugssektoren bliver 50 pct., hvilket Dansk Landbrugs Realkreditfond og hypotekforeningerne har tilsluttet sig.

En forenkling som den her foreslåede vil danne et frugtbart grundlag for sammenlutninger indenfor de enkelte lag. Det må derfor påregnes, at der såvel på kreditforeningsplanen som på hypotekforeningsplanen vil blive gennemført fusioner og etableret samarbejde om fællesobligationer i et omfang, der vil bevirke, at den begrænsning i såvel institutionernes som obligationsserierne antal, der var tilstræbt af Realkreditkommissionen, stadig kan gennemføres.

Som det fremgår af skrivelsen af 2. marts d. å. fra de tre realkreditgrupper til boligministeren, er vi indforstået med, at der i den øjeblikkelige situation kan være behov for i særlig grad at begrænse adgangen til realkredit for visse låneformers vedkommende. Dette gælder ifølge skrivelsen omprioriteringer og lån til sommerhuse samt — under betydelig tvivl — lån til industri. Vi er klar over, at balancen på obligationsmarkedet på længere sigt kan gøre reformer af realkreditsystemet nødvendige, men vi finder, at begrænsninger, der mere er konjunkturmæssigt begrundede, ikke bør føre til, at man permanent fastsætter lånegrænserne for almindelig realkredit så lavt som foreslået.

Der bør efter vor opfattelse i en permanent realkreditlov fastsættes sådanne regler om lånegrænser og løbetider, som sikkerhedshensynene tilsiger, jfr. Realkreditkommissionens betænkning, idet der da enten i samme lov eller i en særskilt lov kan fastsættes særlige begrænsninger under hensyn til de for tiden gældende økonomiske forhold for så vidt angår de førnævnte særlige arter af finansieringsformål. Kreditforeningerne henstiller stærkt, at man benytter en sådan lovteknisk fremgangsmåde, og at man i den pågældende lovbestemmelse optager en bemyndigelse for boligministeren til —

eventuelt efter samråd med økonomiministerens — at ophæve de særlige begrænsninger, når de økonomiske forhold gør dette forsvarligt.

Vi gør opmærksom på, at boligministeren i forelæggelsestalen har udtalt: „at de citerede forslag på en række centrale punkter rummer tanker, som bestemt er en overvejelse værd“. Det tilføjes, at forslagene har fået tilslutning fra repræsentantskaberne for alle kreditforeningerne i Danmark.

Angående de mere principielle synspunkter skal vi yderligere tillade os at anføre følgende:

Det forekommer u hensigtsmæssigt at ville forbyde andelssystemet, således som dette praktiseres gennem kredit- og hypotekforeningerne, at formidle lån på betingelser, som dets medlemmer hver især kan underkaste sig, og som andre långivere, herunder sparekasser og forsikringsselskaber, lovligt kan tilbyde. Det danske kreditforeningsystem har betydning en spredning af ejendomsretten til landets faste ejendomme. Den gnidningsløse kapitalformidling over et anonymt marked har været et vigtigt moment med hensyn til styrkelse af initiativ og til udjævning af indtægts- og formueulighed.

I denne forbindelse kan kreditforeningerne tilslutte sig den kritik, der er fremsat fra Bygge-Societetet, De samvirkende danske Landboforeninger m. fl. mod lovforslagene af 9. december 1969 om ændrede belåningsbetingelser, idet vi skal fremhæve, at gennemførelsen af lovforslaget vil medføre ulemper ikke blot for ejere af ældre ejendomme, men også for ejere og lejere i det ny byggeri. For bygherrerne vedkommende er der tale om en overgang til helt nye regler, som bygherrerne ikke kan have forudsat for det projekterede eller igangværende byggeri. For lejerne i nybyggeriet vil lovforslagets meget stærke nedsættelse af løbetiderne medføre betydelig forøgelse af huslejen, ligesom parcelhusejerne vil blive stillet overfor øgede krav til deres likviditet.

For en kreditforening af ligeberettigede og ligeforpligtede medlemmer vil det være en uholdbar stilling ved formålsbestemt långivning at skulle diskriminere overfor visse af foreningens medlemmer — både med hensyn til lånegrænser og amortisationstider — uden at en sådan forskelsbehandling be-